

دانشگاه الزهرا

دانشکده علوم اجتماعی و اقتصادی

پایان نامه جهت اخذ درجه کارشناسی ارشد رشته توسعه اقتصادی و برنامه ریزی

موضوع :

بررسی اثر نوسانات نرخ ارز غیر رسمی در صادرات صنعتی ایران (به تفکیک زیر بخشهای

صنعت - کد بندی-)

استاد راهنما: دکتر زهرا افشار

استاد مشاور: دکتر شیرین بخش

نگارش: منیژه کشاورز معتمدی

سال ۱۳۷۶

چکیده:

استقرار اقتصاد باز، رفع وابستگی به نفت و توسعه صادرات غیر نفتی از ضروریات توسعه صنعتی ایران است و تاکید بر نقش محوری صنعت در این فرایند نیازمند بررسی و مطالعات جامعه در این بخش می باشد.

بررسی عملکرد راهبردهای توسعه در کشورهای تازه صنعتی شده (NICs) حاکیست، یه کارگیری انگیزه های صادراتی در بخش صنعت و توسعه صادرات صنعتی، از دلایل عمده جهش در فرایند توسعه صنعتی آنها به شمار می رود. این ملاحظات و ضرورت اتخاذ سیاست های انگیزشی با ثبات در ارتقا صادرات صنعتی ایران، لزوم بررسی آثار نظام انگیزشی در صنایع صادراتی ایران را توجیه می نماید.

از جمله عوامل انگیزشی احتمالی در نظام فوق الذکر، نرخ ارز غیر رسمی است. بررسی تاثیر ارز بازار آزاد در تغییرات صادرات گروههای نه گانه صنعت (کدبندی ISIC) و کششهای حاصل از دو روش برآورد (سالانه و فصلی) بیانگر عکس العمل متفاوت صادرات زیر گروه های صنعت نسبت به تغییرات نرخ ارز است که با توجه به ماهیت متفاوت صنایع توجیه پذیر می باشد.

فهرست مطالب:

فصل اول: معرفی موضوع

اهمیت موضوع

هدف

روش تحقیق

مشکلات تحقیق

پیشینه تحقیق

فصل دوم: تاثیر نوسانات نرخ ارز بر صادرات

۱-۱ نرخ ارز برابری ارز و اهمیت آن

مقدمه

نظام نرخ برابری شناور

نظام نرخ ارز برابری ثابت

مقایسه دو نظام

۲-۲ نرخ برابری ارز در ایران

۲-۳ کنترل ارزی

روشهای مستقیم کنترل ارز: دخالت مستقیم - نظام چند نرخ ارز

روش‌های غیر مستقیم کنترل ارز: سیاست نرخ بهره - صدور مجوز وارداتی - مالیات بر واردات -
گرفتن سپرده یا وثیقه وارداتی - محدودیت بر معامله‌های خدمات بین‌المللی پیمان ارزی و معافیت
ارزی - معامله‌ای بین‌المللی و سرمایه - جوایز صادراتی

۲-۴ تاثیر کاهش ارزش پول بر صادرات

منابع و مأخذ فصل دوم

فصل سوم: مبانی نظری توسعه صادرات

مقدمه

۳-۱ سیاست درون‌نگر اقتصادی یا استراتژی واردات

۳-۲ سیاست برون‌نگر اقتصادی یا استراتژی توسعه صادرات

۳-۳ سیاست نظر به خارج ثانویه یا استراتژی توسعه صادرات کالاهای صنعتی

منابع و مأخذ فصل سوم

فصل چهارم: تبیین ضرورت توسعه صادرات صنعتی - تجربه سایر کشورها

۴-۱ ضرورت صنعتی شدن

تغییرات ساختار صنعتی در بلند مدت

نقش صنعت در رشد و توسعه اقتصادی

۴-۲ بررسی رابطه علی بین توسعه صادرات صنعتی و توسعه صنعتی در کشورهای تازه صنعتی

شده (NIC)

۴-۳ راهبردهای توسعه و عملکرد اقتصادی - تحلیلی از یازده اقتصاد نیمه خصوصی:

طرح‌های طبقه بندی چهار گروهی: ۱- کره - سنگاپور - تایوان ۲- آرژانتین - برزیل - کلمبیا

و مکزیک ۳- اسرائیل و یوگسلاوی ۴- شیلی و هندوستان

۴-۴ راهبردهای توسعه و گسترش صادرات

منابع و مأخذ فصل چهارم

فصل پنجم: بررسی مورد ایران:

۵-۱ بررسی وضع موجود اقتصاد ایران

۵-۲ بررسی رابطه علی رشد صادرات (صنعتی) و رشد تولید (صنعتی) در ایران

۵-۳ جایگاه فعلی اقتصاد ایران در اقتصاد و بازارهای بین المللی

امکانات و ظرفیت های بازارهای جهانی برای جذب صادرات صنعتی ایران

معیارها و شاخص های تشخیص ظرفیت صادرات:

۱- نسبت جمعیت و صادرات ۲- صادرات سرانه ۳- شاخص تمرکز صادرات ۴- رشد تولید

ناخالص داخلی و صادرات

۵-۴ ثبات صادرات ایران

ثبات صادرات صنعتی ایران

۵-۵ سیاست های توسعه صادرات ایران

برنامه های قبل از انقلاب

برنامه های بعد از انقلاب

سیاست های ارزی در توسعه صادرات

الف) خرید ارزی حاصل از صادرات به نرخ غیر رسمی، ترجیحی و شناور

ب) پیمان ارزی

ج) واردات در مقابل صادرات

د) سایر مشوق های ارزی

منابع و مأخذ فصل پنجم

فصل ششم: بررسی اثر نوسانات نرخ ارز (غیر رسمی) در صادرات صنعتی ایران (کدبندی

ISIC)

مقدمه

۶-۱ معرفی متغیرها

۱- نرخ ارز (غیر رسمی)

۲- پیمان ارزی

۳- آزادی واردات در مقابل صادرات

۶-۲ برآورد مدل ها:

بخش اول - بررسی تاثیر نوسانات نرخ ارز (غیر رسمی) بر صادرات صنایع ۹ گانه در دوره (۷۳ -

۵۳) - سالانه

بخش دوم - بررسی تاثیر نوسانات نرخ ارز (غیر رسمی) بر صادرات صنایع ۹ گانه در دوره (۷۳ -

۶۳) - فصلی

بخش سوم - بررسی تطبیقی نتایج مدل های برآوردی (سالانه و فصلی) و مقایسه کشش ها

مقایسه رتبه بندی صنایع بر اساس کشش ها و رتبه بندی صنایع بر اساس شاخص ثبات

نتیجه گیری و پیشنهادات

منابع آماری فصل ششم